

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Redni pisni se ne vračajo. Upravičeno sprejema naročila inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglaševane primeren popust. Neizplačane reklamacije so polni prose. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.663. Telefon inšurbran št. 113.

Posamezna številka stane 1 50 din.

Poštnina plačana v gotovini.

SLOVENSKI GOSPODAR

LIST LJUDSTVU V POUK IN ZABAVO

Uredništvo je v Mariboru, Koroška cesta št. 5. Redni pisni se ne vračajo. Upravičeno sprejema naročila inserate in reklamacije. Cene inseratov po dogovoru. Za večkratne oglaševane primeren popust. Neizplačane reklamacije so polni prose. Čekovni račun poštnega urada Ljubljana št. 10.663. Telefon inšurbran št. 113.

21. številka.

MARIBOR, dne 22. maja 1924.

58. letnik.

S silo, zvijačo in podkupovanjem vas hočejo.

Zadnjič smo opisali, kako vredno in potrebno je, da se odločno in složno borimo za svoje pravice. Naše slovensko ljudstvo je po težkih in bridkih izkušnjah to potrebo spoznalo in pri zadnjih volitvah leta 1923 v glavnem tako ravnalo. Tako je pričela odločilna borba, ki bo seveda težka in bo trajala več let, kakor povsod na svetu. Čim odločnejši in složnejši smo, tem prej bomo pa dosegli svoj cilj!

Strah nasprotnikov.

Kakor smo spoznali mi potrebo in korist odločnega in složnega nastopa, tako so spoznali iz dosedanjega poteka borbe vsi naši nasprotniki velikansko nevarnost, ki jim preti. Kaj bo, kaj bo, če Pašič in Pribečević s svojimi priganjači več vladal ne bo?! Tako jadikujejo in tarnajo vsi, ki živijo od korupcije, od krivice in nereda.

Liberalni dohtarji na tihem tarnajo: kaj bo, če ne bo več nereda, temveč strogo spoštovanje in izvrševanje pametnih postav? Nič ne bomo ljudem več kovali pritožb, katerih je tem več, čim hušji je nered in čim ostrejši nesposoben in nasilen centralizem. Ne bo več tudi dragih posredovanj pri visoki gospodi v Beogradu. Kancelije bodo prazne in v kasah bodo predli pajkili!

Kaj bo, če bodo morali nezmožni in nesposobni ljudje zapustiti svoja mesta in napraviti prostor sposobnim in nesebičnim? Kaj bo, če se bo raznim prej nemškutarskim, sedaj po Pribečevićevo »jugoslovanskim« petelinčkom reklo: gospodeki, malo manj se boste šopirili in kričali, pa tem več boste morali za ljudstvo in državo delati, ker ste plačani!

Kaj bo, če bomo pogledali delo carinikov in zadržali tam podkupovanje, zlorabo oblasti?!

Kaj bo za božjo voljo, če bomo od vseh zahtevali pošteno, resno in vztrajno delo, kakor ga je vajeno naše kmetско ljudstvo?!

Kaj bo, če se bo zahtevalo, da pred strogo, nepristransko sodnijo položijo račun vsi tisti, ki so živeli zadnja leta neznanško potratno, razmetavali denar, zraven pa še imajo milijonska premoženja, pred par leti pa še niso imeli niti dobrih, neoguljenih hlačic?!

Da, to vse bo hudo, ako zavladajo možje, ki so čistih rok in imajo zaupanje ljudstva. Ni čuda, ako se loteva strah in groza vseh, ki se čutijo prizadete, zato uporabljajo v svojo obrambo vsa mogoča sredstva in kujejo načrte, da se obdrže na vladi.

Tri imena.

Kar povzroča v naši državi nered, krivico in nasilje, kar tepta ljudske pravice in povzroča nezadovoljstvo in

sovraštvo med brati, vse moli tri malike in se združuje okrog njih in ti trije so: Pašič, Pribečević in Laza Markovič. Na te tri se tudi obračajo pogledi vseh onih, ki jih je strah pred ljudstvom in pred ljudsko pravico! Ti trije zato tudi zadnje čase npenjajo vse svoje sile in dolgotrajna kriza v Beogradu, to je borba za vlado, vam najbolj kaže, kako se ti trije in vsi, ki so zbrani krog njih, bojijo poštene in pravične ljudske vlade!

Kaj mislijo vsi trije?

Pašič, Pribečević in Markovič so si različni po velikosti, po starosti in po značaju. Skupno imajo strast in pohlep, da hočejo biti za vsako ceno na vladi in da potem to vlado zlorabljajo in izrabljajo ali za stranko, ali osebno za sebe, ali za sorodnike na najnerotnejši način. Vsi trije tudi imajo prepričanje, da ljudstvo ni zmožno misliti in upravljati svojih zadev. Oni so mišljenja, da so oni gospodarji ljudstvu, kakor je kmet gospodar svoji živini. Krmiti, hožati in pretepati bi ga smeli, kakor sami hočejo in kakor se jim zdi prav. To torej je vsem trem skupno. Vendar pa imajo tudi vsak svoje posebnosti in po njih svoj način delovanja in svoje načrte.

Pašič

se je naučil zvijače, prevare in nasilja pri vshodnih narodih ali orientalcih. Tam ni vesti in ni milosti, temveč le spoštovanje sile. Takšen je tudi Pašič in vse njegovo delo, zato on s smešljajem zatre nasprotnika in uniči najboljšega somišljenika, ako mu je na poti in mu prekriza njegove samopašne načrte. Znano je, da srbski radikalni klub nima nikdar pravih sej. Pašič pride in pove, kakor oče nezreli deci, kaj hoče in koliko hoče. Potem zahteva disciplino, izreče svoja navodila in povelja in potem nima nihče več besede. Pri zadnjih ministrskih imenovanjih n. pr. niso vedeli ne radikalni srbski poslanci, niso vedeli celo bivši in sedanji ministri, kdo bo vržen ven, kdo bo prišel za ministra in katero ministrstvo bo dobil. To so vedeli le Pašič, Markovič, Pribečević in deloma Jenjič. Stari Pašič je starokopiten in trmast mož, ki v svojem življenju ni napisal ne enega članka ali knjige, temveč je le s prevaro prijateljev in nasprotnikov postal to, kar je. Ne pozna podrobno niti srbskega ljudstva, še manj pa seveda Hrvatov in Slovencev ter njih potrebe. Zna pa prav dobro, koliko on sam in njegov sin Rade ter zlahta z bočrino pri državi »zaradi.«

Pribečević

se je učil politike pri madžarskih grofih in posebej pri znanem nasilnežu Tisi, ki so ga ob prevratu v Budimpešti maščevalno umorili. Njemu je bič in sila vse. Zato zahteva za sebe le moč in oblast. Zato tudi ne priznava pravic staršev do otrok in njihove vzgoje, zato hoče s silo neko »jugoslovansko enotnost«, ki je v resnici pravoslavno srbstvo. Najbolj divji je, če mu kdo trdi, da smo

Slovenci in Hrvati narod vsak za sebe in hočemo vsak svoje pravice.

Markovič Laza

je bil zelo nadarjen siromaček, katerega je spoznal in dvignil pokojni poštenjak Protič, ki ga je napravil tudi za glavnega urednika »Samouprave.« Dokler Markovič ni postal minister, je imel samo to, kar si je zaslužil kot urednik s peresom. Kot minister pravde, ki opravlja sekvestre, pa je na »nepoznan« način postal milijonar in tudi troši denar na debelo.

Kako hočejo streti odpor Slovencev?

Ti trije torej s svojimi plačanimi in neplačanimi podrepniki hočejo streti enotni odpor v Slovenski ljudski stranki pod vodstvom dr. Korošca združenega slovenskega ljudstva. Sedli so že skupaj in izdelali natančen načrt. Sredstva v izvedbo pa nameravajo v glavnem uporabiti sledeča:

1. Od kralja izsiliti vlado in pravico, da razpustijo po svoji volji parlament (narodno skupščino) ter odvzamejo poslancem imuniteto. Tako bi ostala prikrita zloraba oblasti, ker nihče ne bi smel in mogel javno kritizirati ter govoriti. Kralja hočejo prepričati, češ, da smo v Slovenski ljudski stranki in Hrvati z Radičem in Bosanci s Spahom protidržavni in protidinastični element.

2. Ako bi imeli enkrat vlado in pravico do razpusta zbornice, bi ustanovili društva plačanih mladih in pokvarjenih ljudi, ki bi naj strahovala ljudstvo in razbijala shode.

3. Političnim oblastim in žandarmeriji bi dali navodilo, da voditeljev in govornikov naše stranke ne smejo ščititi in da se nasilnih in divjaških nasprotnikov ne kaznuje.

4. Podpirali bi vse druge stranke; na Slovenskem hočejo podpreti celo »avtonomiste«, samo da bi razdrobili enotnost in enoten odpor v »Slov. ljudski stranki« združenega ljudstva.

5. Ako bi vse to ne izdalo, ovirati naše časopise, jih zatreči in z denarnimi kaznimi oškodovati ter uničevati, voditelje pa magari zapreti, če bi preveč jasno in glasno odkrivali korupcijo, nasilje in krivico.

Naš sklep.

Mi pa smo lani pričeli odločno borbo proti korupciji, proti nasilju in predpavicam ter proti neredu, ki ima svoj izvor v nesrečni vidovdanski ustavi, ki nam je prinesla centralizem in nadvlado srbskega bankarstva na škodo vsem stanovom Slovenije, posebej še na škodo kmetškega ljudstva. Naše krščansko poštenje, naš slovenski ponos in naša gospodarska korist nam veleavajo, da ostanemo vztrajni in neizprosni. Mi verujemo, da se pravica sicer nekaj časa tlačiti, a nikdar uničiti in premagati, ker je za večno od Boga zapisana v človeških srcih. Zato se ne bojimo ne Pašičeve in Pribečevićeve nasilno-

Džungla.

Roman iz afriških pragozdov.

Angleški spisal E. R. Burroughs. — Prevedel Paulus.

8

Ze zdavnaj je obupal nad rešitvijo.

Le gol slučaj ju je še utegnil rešiti. Niti mislil ni več na to, da bi kedaj spet prišel med ljudi. Posvetil je vso skrb ženi in otroku, vmes pa je hodil na lov in je pripravljaj stanovanje ter ga uredil kolikormogoče lično in udobno.

Kože levov in panterjev so pokrivalo tla, police za knjige, omarice za kuhinjsko posodo in za orodje so stale ob stenah. Zastori iz dolge trave in iz bambusa so wisale ob oknu, odevale prazne stene in goli strop.

Čudil se je samemu sebi, da je znal vse to narediti, on, angleški lord, ki se nikdar ni učil rokodelstva.

Pa ljubil je delo, ker je zamotilo njegove misli, in iznajdljivosti mu tudi ni manjkalo. In saj je delal za ljubljeno ženo, ki bo, je upal, morebiti vendarle kedaj ozdravela, in delal je za otroka, ki jima ga je Bog poslal v tolažbo, četudi so se zaradi njega namnožile skrbi in je narstla odgovornost.

Orjaške, človeku podobne živali, katerih je menda mnogo bilo v tistem kraju, so ga še večkrat napadle. Zdelo se je, da posebno sovražijo kočo in njene prebivalce. Pa ker nikdar več ni šel iz koče brez puške in brez samokresov, se jih ni preveč bal.

Nabil je na okno še močnejše križe in dobro utrdil tudi vrata. Zboljšal je z novo iznajdbo tudi zaporo na vratih in ni se mu bilo treba bati, da bi vdrla kaka roparska žival, kadar je šel na lov ali pa nabirat sadja.

Izpočetka je streljal divjačino kar iz okna. Pa živali so postale plahe in si niso več upale blizu. Bala so se neznanega smrtonosnega groma, ki je prihajal iz čudne stavbe.

Po večerih pa je bral ženi iz knjig.

Precej knjig sta namreč vzela seboj v svoje novo življenje, da bi si krajšala čas v kolonijah, daleč od kulturnih središč. Med njimi je bilo tudi nekaj knjig s podobami za otroke, začetnic in šolskih beril. Računala sta namreč, da bi njun otrok že star dovolj za šolo, preden se vrneto na Angleško.

Tudi dnevnik si je pisal Clayton in popisal v njem vse svoje čudežne doživljaje. Sestavljal ga je v francoskem jeziku, najbrž ker je bil iz mladih let vajen. Dnevnik je zaklepal v škatlo iz pločevine, da bi se mu ne pokvaril. —

In nekoč v tihih noči, leto dni po porodu, je Elza mirno zaspala za večno. Tako mirna je bila njena smrt, da se Clayton cele ure niti zavedel ni, kaj se je zgodilo.

Le polagoma mu je prišla do zavesti grozota in obupnost njegovega položaja. In kdo ve, ali je vobče imel čas, da bi se popolnoma zavedel, kaka težka izguba ga je zadela in kaka odgovornost je padla na njegove rame, ker bi moral odslej sam skrbeti za slabotnega sinčka-dojenčka. —

V jutru po ženini smrti je pisal zadnje stavke v dnevnik.

Kratko in mirno popisuje žalostne dogodke pretekle noči. Vsa grenka bričkost njegove duše utrujena brezdušnost in brezupnost govori iz njegovih kratkih besed:

»Moj sinček joče —. Lačen je —. O Elza, Elza, kaj naj storim —!«

In ko je John Clayton napisal te besede, zadnje, ki

jih je pisal v svojem življenju, je sklonil trudno glavo na roke, razprostrate po mizi, ki jo je naredil zanjo, za svojo ljubo ženo, — ki je pa sedaj ležala nema in hladna na ležišču poleg njega.

In tiho je bilo v koči ob robu divje džungle, le ubogo zapuščeno dete je tužno jokalo —.

IV.

Kaj se je tisti dan zgodilo v Claytonovi koči.

Stari gorila Kršak je besnel.

Kar jih je bilo mladih in lahkonogih njegovega rodu, vsi so bežali pred njegovo jezo v vrhove dreves. Rajši so tvegali življenje gori v strmoglavih višinah, ko pa da bi prišli v pest staremu Kršaku in njegovi nepreračunljivi besnosti.

Starejši, okornejši člani družine pa so se poskrili po neprodirnem grmičju. Enega je pobesneli divjak dohitel in mu pregriznil vrat s svojimi silnimi čeljustmi.

Ves peneč se od jeze je iskal, nad kom bi se znošil svojo slabo voljo.

Kala, Tublatova soproga, se je prizibala odnekod po vejah. Bila je na lovu za ptičjimi gnezdi svojega mladiča je nosila seboj, njenega vratu se je oklepal, in ničesar ni vedela o podivjanem poglavarju. Šele krik in vik tovarišev in tovarišic jo je opozoril na nevarnost.

Koj se je spet umaknila v gosto vejevje, toda Kršak jo je opazil, planil je za njo, trdo ji je bil za petami. Dobil bi jo bil, da se ni v zadnjem trenutku pognala v nevarnem skoku več metrov daleč po zraku na drugo drevo.

Skok se je posrečil, dosegla je sosedno drevo, krep-

sti in lokavosti, ne Markovičevih korupcionističnih podkupovanj. Slovensko ljudstvo se bo ponosno in odločno borilo za uresničenje krščanskega avtonomističnega programa, katerega znaga in uresničenje prinese mir in pravdo državljanom in s tem zadovoljstvo in ljubezen med nami.

Filpov Ivan.

Memento z gore Olike.

V lepi Savinjski dolini je narava izoblikovala lično goro, ki je visoka preko 730 metrov ter s svoje višine nudi krasen razgled po Savinjski in Saleški dolini in na hribe in gore daleč v ozadju. Na tej gori je slovensko ljudstvo skoro pred dvema stoletjima sezidalo krasno cerkev. Na glavnem oltarju je z religiozno milino presinjena podoba Kristusa v molitvi na Oljski gori. Odtod ima gora svoje ime.

Oljska gora je kakor vse gore in hribovi širom Slovenije, ki so okrašeni s cerkvami in cerkvicami, kamenit spomenik vere in lepočutja slovenskega ljudstva. V svoji verski vni je slovensko ljudstvo svojemu Stvarniku in Zveličarju postavilo spomenike na vseh za to pripravnih mestih. V svojem nežnem čutu za lepoto je v to svrhu kaj rado izbralo hribe in gore, katerim je z božjo hišo nekako podaljšalo njihovo naravno stremljenje kvišku, jim vdahnilo versko idejo ter tako naravo rešilo pretečeji enakomernosti in nemosti.

Tako je Oljska gora kakor druge gore po Sloveniji monumentalni memento, ki kliče slovenskemu narodu: »Spomni se vere svojih očetov! Ta vera je našemu ljudstvu razsvetljevala razum, da je spoznal resnico. Ta vera mu je vnela srce, da je vršil pravico. Ta vera mu je bila vodnica v svetlih dneh. Ta vera mu je bila tolažnica v časih težav in bridkosti. Ta vera ga je bodrila in hrabrila, da ni klonil z glavo tudi v najtežjih dneh. Ta vera je slovenski narod ohranila. Hiše božje so hkrati bili domovi slovenske besede in slovenske pesmi.«

Zadnji čas pa je Oljska gora postala še poseben memento.

Bilo je veliki pondeljek leta 1924, v šestem letu po ustanovitvi Jugoslavije, boljše rečeno kraljevine Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na Oljski gori je bil kakor vsako leto prvi cerkveni shod. Krasen dan je privabil od blizu in daleč veliko število romarjev na to lepo goro. Ko so v cerkvi opravili svojo pobožnost, so kmetski ljudje po večini odšli. Naenkrat pa se v cerkvi pojavijo druge vrste romarji.

In kakšni so ti romarji? Niso v priprostem oblačilu slovenskih kmetov in deklet. Gosposko obleko imajo. Ko vstopijo v cerkev, se ne poklonijo Bogu. Mesto molitve se v hiši božji razlega nesramen smeh in bogohulna psovka. Nekaj jih gre v zakristijo, oblečejo se v mašno obleko, stopijo pred oltar ter tamkaj skrivajo najsvetejše obrede. Drug ide v spovednico, da sliši spoved fine in čednostne gospodične, ki je prišla z družbo. Tretji po cerkvi zaplešejo šimi-ples.

In kdo so ti ljudje, ki uganjajo v cerkvi take bogoskrunske grdobije? Nemogoče je, da so to sinovi in hčere vernega katoliškega slovenskega naroda. Morda so to tujci po narodnosti in po veri? Morda so to nekaki ciganski pritepenci, ki so se bogve odkod zgrnili na Oljsko goro, da tamkaj dajo duška svoji divjaški objestnosti, nesramni krznosti in brezbožni ošabnosti?

V sramoto slovenskega ljudstva moramo izjaviti, da to niso bili ciganski pritepenci, niti tujci po veri in narodnosti. To so bili sinovi in hčere slovenskega naroda.

ko je pograbila za vejo, pa silni sunek ji je pretresel telo, mladiču na vratu so popustile roke in revček je črez glavo in vrat padel dobrih deset metrov na tla.

S prestrašenim krikom se je spustila Kala za njim, ni več mislila na besnega Kršaka. Pa ko je dvignila svojega edinca k prsim, je bil mrtev.

Počenila je pod drevo, žalostno je zatarnala in stiskala mrtvega dojenčka k sebi. — Materinski čut je zelo razvit pri teh sicer strašno divjih živalih.

Kršak jo je pustil pri miru. Mladičeva smrt mu je razpršila jezo, prav tako naglo mu je minula kakor je prišla.

Kršak je bil silen, orjaški gorila, kralj svojega rodu. Kadar se je vzravnal na zadnjih nogah je meril dva metra.

Silne mišice na tilniku in na rokah so govorile o strašni moči, njegovo čelo je bilo izredno nizko in poševno, oči so bile majhne, zlobne, s krvjo zalite in ozko postavljene ob odurnem ploščatem nosu, ušesa so bila srednje velika in tenka.

Jezav je bil in razdražljiv in ker je bil obenem tudi strašno močen, se ga je vse balo in postal je poglavar, kralj svojega rodu.

Ni je bilo sorodne živali v vsej mogočni džungli, ki bi se mu upala stopiti na pot ali pa mu kaliti kraljevsko čast. Kar je bilo drugih živali v soseščini, panterjev, levov, vse so ga pustile pri miru.

Edini stari Tantor, slon, edini on v vsej divjini se ga ni bal, — in njega se je bal Kršak. Kad je Tantor trobil, tedaj jo je pobrisal pogumni Kršak visoko med veje džungelskih orjakov.

Rod goril, ki je nad njimi vladal Kršak z železno roko in s strašnim zobovjem, je štel kakih sedem do

Da, sinovi in hčere slovenskega naroda so bili, v svojih mladih dušah izkvarjeni po svobodomiselni vzgoji sokolstva in orjunstva. In ravno v tem je oni strašno resnobni memento, ki z Oljske gore doni med slovenski narod: »Pomni, slovensko ljudstvo, kam prideš, ako se bo tvoja mladina vzgojila v duhu sokolstva in orjunstva! Ne boš več vredno vere in poštenosti svojih očetov! Narod boš nesramnežev, čšabnežev, verskih in moralnih propalic!«

Ali si bodo slovenski starši vzeli ta memento k srcu? Ali bodo pustili svoje otroke zastrupljati z duhom verske mlačnosti, verske protivnosti in popolnega brezverstva? Veliki škof in vzgojitelj slovenskega naroda Slomšek je v petdesetih letih preteklega stoletja slovenskemu ljudstvu zapisal to-le svarilo: »Kdor slabe nauke daja, strup prodaja. Kdor pa sveto vero kazi, on mori in je najgrozovitejši ubijalec. Potreba je se ga od daleč varovati.«

Brezverska mladinska vzgoja je v resnici ubijalsvo nad mladimi dušami. Vse, kaj je v njih idealnega, plemenitega, hrepenečega kvišku k resničnemu in lepemu, vse to se podere in razruši. Mlad človek je naenkrat kakor brez duše. Vera, ki je življenje duše, je izginila iz nje. Mesto življenja je v njej puščoba in ruševine. Mesto idealnega poleta plazenje po zemlji in blatu. Mesto smisla za izobrazbo hlastanje po zabavi in uživanju. Mesto omike predrznosti in surovosti. Gerje takšni mladini! — Gorje narodu, ki ima tako mladino!

To je memento z Gore Oljke! Danes je bila procesija slovenskih očetov in mater, slovenskih mladeničev in mladenk na Gori Oljki, da tamkaj opravijo zadostilno pobožnost za bogoskrunstva, učinjena v tej cerkvi od pokvarjenih mladih ljudi. Prav tako, slovensko ljudstvo! S tem dokazuješ, da še živi v tvojih srcih ona živa vera slovenskih naših pradedov, ki so na izbranih višinah naše lepe slovenske zemlje postavili lične hiše božje. S tem dokazuješ, da katoliško vero smatraš kot biser, ki ga ne daš skruniti. S tem tudi odklanjaš in ostro obsojaš nekrščansko, nekatoliško mladinsko vzgojo.

Tako bo Gora Oljka ostala to, kar je bila: trajen spomenik zveste in životvorne vere slovenskega ljudstva. Spominja in opominja obenem. Kakor kipi kvišku ter nosi na svojem vrhu kakor krono hišo božjo, tako naj tudi duša našega naroda in zlasti duša slovenske mladine hrepeni in se dviga za visokimi katoliškimi ideali ter se naj venča s čednostjo in poštenostjo. V tem je slovenska moč, v tem je zdravje našega naroda. Liberalizem in svobodomiselstvo pa je bolezen. Mladina, ki zapade njegovemu vplivu, zapade smrti. Zato pa moramo svobodomiselno, sokolaško, orjunsko vzgojo iz vrst naše mladine pregnati kakor kugol!

„Avtonomist“ in kmetska zavest.

(Premišljevanje z lastnimi možgani iz kmetov krogov Savinjske doline.)

Gospoda po mestih težko čaka vsaki dan svojih časopisov in ko pridejo, se vrže na nje, kot lačni na kruh. Tudi mi na kmetih radi prebiramo v svojih domih in izobraževalnih društvih, kadar nam čas dopušča, osobito po nedeljah. Pa se tudi pošteno po čitvu pomenimo. Prav pošteno zabavo nam dela »Avtonomist.« Izdajatelj tega lista smatra kmeta še za kakšno srednjeveško figuro brez politične omike. Gospodje okrog tega lista ne poznajo niti najmanj duše in mišljenja kmeta dandanes. Vašim izvajanjem se naravnost smejimo. Misli bi morali z lastnimi možgani! A ravno to primanjkuje »Avtonomistu.« Misli

osem rodbin, v vsaki rodbini je bil po eden odrasel samec s svojimi ženami in mladiči, vsega skupaj je bilo šestdeset do sedemdeset glav.

Kala je bila najmlajša žena Tublatova, deset let je štela in mladič, ki se je tisti dan ubil, je bil njen prvorojenček.

Mlada, gibčna žival je bila, ravnih udov, srednje visoka. Njeno čelo je bilo lepo vzbočeno in precej visoko, kar je pričalo, da ima bolj razvite možgane nego drugi njenega rodu in bolj razvito duševno življenje. Zato je bila tudi večje materinske ljubezni zmožna in večje materinske žalosti.

Ko so Kršakovi podložniki videli, da se je polegla glavjarjeva jeza, so počasi in previdno prilezli iz svojih različnih zavetišč, izza grmov in dreves, z visokih vej, in so se vdali spet mirnemu vsakdanjemu svojemu poslu.

Mladež se je igraje podila po trati in goščavi, starini so poleževali po mahovju in listju, drugi spet so bili lačni in so šli iskat med preperelim vejevjem in po trhljih štorih črvov in druge golazni za obed.

Spet drugi so stikali za ptičjimi gnezdi in jajčicami, obirali orehe in drugo sadje.

Ura li kaj je minila v popolnem miru.

Tedaj pa jih je sklical Kršak. Kratko zapoved jim je zahreščal in napolnilo so se proti morju, ki je bilo kako miljo oddaljeno.

Hodili so večinoma po tleh, po potih, ki jih je utrl Tantoe, slon, skoz neprodarno in zaraščeno goščavo. Kajti edini slon je močen dovolj, da ulomi pot skoz gosto grmičje in skoz džunglino divjino, da raztrga dolge, močne, vrvem podobne pogone divje vinske trte, bršljana, srbota in drugih plazečih se rastlin.

bi moral s svojo glavo, a tega ne stori. Njegova glava nosi napis »Avtonomist«, misli pa le kot republikanec. Zakaj ne spremeni svoje glave v »Republikanec«? On že ve, zakaj ne, mi pa tudi. Izgubil bi namreč večino svojih naročnikov, tega pa noče. Pokazal je svojo republikansko barvo šele po novem letu odkritja, ko je že velika večina plačala naročnino. Iskreno pa to ni. Pričakovali bi, da greste kot bivši socialisti med delavce s svojim republikanskim evangelijem. Ali se bojite tam neuspeha? Pa bi mi kmetje naj zapustili svojo preizkušeno in pošteno SLS ter drli za novimi klicarji, ki še niso nikdar mezinca stegnili v našo korist? Preneumno! Kaj hočete? Pravite, da »lastno zakonodajo na lastnih tleh vzrastlega slovenskega naroda. Ali ni to že davno glavni namen naše SLS, ki se tudi za njega junaško bori? Hrvatsko republikanstvo nas pusti čisto hladne, ko opazujemo naše delo in uspehe. Če so se vendar enkrat podali Hrvati v Beograd, so našli tam že pripravljen tir, katerega jim je izvojevala z velikim trudom naša stranka. Upali smo na vse zadnje, da bomo našli v vaši »mali politični šoli« bogve kakšne nove misli. Kar je tam napisanega ali prepisanega, to so same stare in že davno znane reči, in je res otročje pričakovati, da bi kak slovenski list temu oporekal. Slovenski kmetje mislimo hvala Bogu in bomo mislili z lastnimi možgani, a ti nam pravijo, da ne pustimo nikdar in od nikogar redčiti strnjene vrste naše SLS.

Okrajni sestanki naše stranke.

Dne 29. maja (Vnebohod Gospodov) se vršijo okrajni sestanki v naslednjih krajih:

1. Brežice v gostilni Deržič-Klauzer poleg samostanske cerkve ob 9. uri dopoldne za krajevne organizacije SLS in njih občine: Brežice, Artiče, Bizeljsko, Dobova, Kapele, Pišce, Sromlje, Videm; Zdole.

2. Nazarje v društveni dvorani po ranem sv. opravilu za krajevne organizacije SLS in njih občine: Gornji grad, Bočna, Sv. Frančišek, Ljubno, Luče, Sv. Martin ob Dretu, Mozirje, Sv. Mihael, Nazarje, Kokarje, Novašifla, Rečica ob Savinji, Solčava.

3. Sv. Marjeta niže Ptuja v gostilni g. Mikl po rani službi božji za krajevne organizacije SLS in njih občine: Sv. Marjeta niže Ptuja, Sv. Lenart pri Veliki Nedelji, Polensak, Zavrč.

4. Rogatec v društveni sobi (v kaplaniji) po ranem sv. opravilu za krajevne organizacije SLS in njih občine: Rogatec, Sv. Florijan pod Bočem, Kostrivnica, Sv. Križ na Slatini, Sv. Rok ob Sotli, Stoperce, Zetale.

5. Soštanj v cerkveni hiši po ranem sv. opravilu za krajevne organizacije SLS in njih občine: Soštanj, Sv. Andraž nad Polzelo, Belevode, St. Ilj pri Velenju, St. Janz na Vinski gori, Sv. Jošt na Kozjaku, Sv. Martin na Paki, Sv. Martin pri Šaleku, Skale, Topolšica, Zavodnje.

6. St. Vid na Planini v Društvenem domu po ranem sv. opravilu za krajevne organizacije SLS in njih občine: St. Vid na Planini, Dobje, Planina, Prevorje, Zagorje.

7. Konjice v Kmečki hronilnici in posojilnici po rani službi božji, poroča poslanec dr. H o h n j e c, za krajevne organizacije SLS in njih občine: Bezovica, Konjice, Čadram, Sv. Jernej pri Ločah, Kebelj, Sv. Kunigunda, Loče, Prihova, Skomer, Stranice, Spitalič, Vitanje, Zreče, Ziče.

Dne 1. junija (v nedeljo):

Slovenjgradec v hotelu »Pošta« Goll po sv. opravilu za krajevne organizacije SLS in njih občine: Slovenjgradec, Sv. Florijan v Dolici, St. Ilj pod Turjakom, St. Janz pri Dravogradu, Sv. Martin pri Slovenjgradu, Sv. Mik-

Nerodno in neokretno so se gugale in zibale orjaške živali po tleh, večasi so stopale po samih nogah, napol sključene, večasi pa so se spet spustile na roke in se opirale na gležnje stisnjenih pesti.

Hitreje in lažje je šlo, če so potovale po drevju.

Džungla je gosto zaraščena in veje segajo druga v drugo, zložna pot pelje visoko gori v zračnih višavah od drevesa do drevesa. Srbot in bršljan se pleteta po vejevju in še bolj utrjeta plezišča za prebivalce pragozda.

Gibčno so plezale živali po vejah, se poganjale od drevesa na drevo, poskočile vkljub svoji teži večasi več metrov daleč črez vrtohlavi prepad in se v skoku ujele za sosedno vejo.

Vso pot pa je nosila Kala svojega mrtvega mladiča seboj in ga tesno stiskala k prsim.

Kmalu po poldnevu je bilo, ko je pripotovala vsa družba na griček ob obali, odkoder se je lepo videlo na travnato ravnico in h Claytonovi koči.

In h Claytonovi koči je bil namenjen Kršak.

Kolikokrat je čepel glavjar Kršak tule na griču in opazoval koč in njene čudne belokože prebivalce! Koliko svojih sorojakov je videl, kako so mrtvi padli na tla, če se je oglašil strašni grom iz drobne črne palice v rokah belokože živali, ki je sedela v tistem čudnem gnezdu!

In Kršak je sklenil v svoji živalski pamenti, da mora za vsako ceno imeti tisto grmečo, smrtonosno palico in da bo natančneje pregledal čudno gnezdo belokožnih sosedov.

Zelo zelo si je želel, da bi zasadil svoje zobe v tilnik čudni živali, ki jo je sovražil, ki se je pa tudi bal. In večkrat je že prišel z izbranimi svojega rodu sem na grič čakati, da bi presenetil belega sovražnika.